

Λίγοι μήνες μας χωρίζουν από την οριστική έξοδο της χώρας από το τρίτο μνημόνιο. Η τρίτη αξιολόγηση ολοκληρώθηκε, ενώ έχουν ήδη ξεκινήσει οι συζητήσεις για την τέταρτη και τελευταία αξιολόγηση. Υπάρχει, ωστόσο, και ένα ακόμη βασικό θέμα: το ζήτημα του χρέους. Το θέμα αυτό είναι απαραίτητο να ρυθμιστεί, γιατί πολύ μεγάλα χρέη σε απόλυτα μεγέθη και ως ποσοστό του ΑΕΠ γίνονται ανεξέλεγκτα, δηλαδή αυτό που λέμε μη βιώσιμα, προκαλώντας αβεβαιότητες και κινδύνους. Δηλαδή, τα υψηλά χρέη επηρεάζουν αρνητικά τους ρυθμούς μεγέθυνσης, που, βεβαίως, επηρεάζονται αρνητικά και από άλλους παράγοντες. Καθιστούν επιφυλακτικές τις αγορές και αποτρέπουν όλους όσοι σχεδιάζουν να επενδύσουν στην πραγματική οικονομία.

Η ΡΥΘΜΙΣΗ του χρέους είναι απαραίτητη γιατί μακροχρόνια, δηλαδή μετά το 2023, με οποιονδήποτε τρόπο και αν το εξετάσουμε, δεν είναι βιώσιμο. Είτε με βάση το ποσοστό στο ΑΕΠ των ετήσιων χρηματοδοτικών αναγκών, είτε με βάση τη δυναμική εξίσωση χρέους, είτε με τη μέθοδο παρούσας αξίας, θα καταλήξουμε στο ίδιο συμπέρασμα. Γίνεται βιώσιμο μόνο με εξωπραγματικές υποθέσεις, π.χ. πρωτογενή πλεονάσματα από 3,5% στο ΑΕΠ και πάνω. Όμως, στόχοι για πρωτογενή πλεονάσματα πάνω από 2% το μόνο που κάνουν είναι να κρατούν δέσμια τη χώρα σε συνθήκες ύφεσης με ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα από αυτό που επιδιώκουν, ή δόθεν επιδιώκουν, οι θαυμαστές των μεγάλων πλεονασμάτων. Η απαίτηση για υπερβολικά υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα δεν είναι μόνο ανέφικτη για την Ελλάδα, αλλά κατ'επέκταση καταστροφική και για τους δανειστές. Συμπερασματικά, μπορεί βραχυπρόθεσμα, δηλαδή μέχρι το 2022, το χρέος να εξυπηρετείται λόγω της περιόδου χάριτος και της επιμήκυνσης της αποπληρωμής του υπάρχοντος χρέους, όμως μακροπρόθεσμα και κυρίως για την περίοδο 2023-2035 το βάρος είναι αρκετά μεγάλο.

ΑΠΟΤΕΛΕΙ καλή λύση η ρήτρα χρέους (γαλλική πρόταση) και η 15ετής επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των ελληνικών ομολόγων; Μολονότι δεν είναι γνωστές πολλές λεπτομέρειες σχετικά με τη γαλλική πρόταση, ωστόσο αυτό που θα ήθελα να παρατηρήσω είναι ότι το «γαλλικό κλειδί» είναι σαν να τιμωρεί τη χώρα όταν αναπτύσσεται, αντί να την επιβραβεύει. Η αύξηση των πληρω-

γράφει

ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΑΡΓΚΟΒΑΣ*

* Καθηγητής στην έδρα Jean Monnet στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, πρώην συντονιστής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή των Ελλήνων

“ Το ζήτημα του χρέους είναι απαραίτητο να ρυθμιστεί γιατί πολύ μεγάλα χρέη σε απόλυτα μεγέθη και ως ποσοστό του ΑΕΠ γίνονται ανεξέλεγκτα, προκαλώντας αβεβαιότητες και κινδύνους ”

Το χρέος, η έξοδος στις αγορές και η προληπτική γραμμή

μών σε περιόδους ανάπτυξης θα αποτελεί αυτή καθαυτή παράγοντα μείωσης της ανάπτυξης, άρα θα οδηγήσει σε επιδείνωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ. Με την επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των ελληνικών ομολόγων δεν λύνεται από μόνο του το πρόβλημα. Απαιτούνται ταυτόχρονα και άλλες παράμετροι, όπως τα χαμηλά επιτόκια, για να μπορέσει το ελληνικό χρέος των 328 δις. ευρώ (κεντρικής διοίκησης) να καταστεί βιώσιμο. Αλλά ακόμη και αν ρυθμιστεί, τι πρέπει να κάνουμε ώστε να αναπτυσσόμαστε χωρίς να επιβαρύνουμε το χρέος μας; Κατά την άποψή μου, χρειάζονται τέσσερα πράγματα: α) Συνέχιση δημοσιονομικής σταθερότητας με άλλο μείγμα, δηλαδή να δοθεί έμφαση στη μείωση της φορολογίας και των εργοδοτικών εισφορών. β) Συνέχιση των μεταρρυθμίσεων με έμφαση στη μείωση των στρεβλώσεων που εξακολουθούν να υπάρχουν στην πραγματική οικονομία. Για παράδειγμα, η δημόσια διοίκηση, πα-

ρά τα όσα έχουν γίνει, εξακολουθεί να είναι μη αποτελεσματική και γραφειοκρατική. Το ίδιο και η απονομή δικαιοσύνης και η χωρο(α)ταξία. γ) Χαρτογράφηση ενός εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου, που θα παίρνει υπόψη του τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας και σε συνδυασμό με άλλες στρατηγικές επιλογές θα διαμορφώνει πλέον τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. δ) Πολιτική συναίνεση και αυτοπειθαρχία ώστε να αυξηθεί η αξιοπιστία της χώρας και να αναβαθμιστεί η οικονομία μας από τους διεθνείς επενδυτικούς οίκους. Τα γεγονότα, ωστόσο, των τελευταίων ημερών με χαρακτηριστικά τη διογκωμένη σκανδαλολογία και τη μείωση της αξιοπιστίας των Ανεξάρτητων Αρχών δεν βοηθούν στην κατεύθυνση αυτή.

ΤΕΛΟΣ, ενόψει της εξόδου της χώρας, τίθεται στη δημόσια συζήτηση το ερώτημα: Καθαρή έξοδος ή προληπτική γραμμή; Καθαρή έξοδος δεν υπάρχει. Το ερώτημα είναι εάν θα φτιάξουμε εμείς το μαξιλάρι ή εάν θα υπάρχει μαξιλάρι μέσω προληπτικής γραμμής πίστωσης. Εάν το κάνουμε εμείς, το οικονομικό κόστος θα είναι πολύ μεγαλύτερο. Οι τράπεζες θα χάσουν την εξαίρεση από τον ELA που αυτή τη στιγμή προσφέρει η ΕΚΤ (μηδενικά επιτόκια έναντι 1,55%). Επίσης, δεν θα εκμεταλλευτούμε τα μέτρα ποσοτικής χαλάρωσης (9-10 δις. ευρώ). Ακόμη, δεν πρέπει να παραβλέπουμε ότι διανύουμε μια περίοδο χαμηλών επιτοκίων -κάτι στο οποίο έχει συμβάλει και η αγορά ομολόγων από την ΕΚΤ- και ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας. Σε περίπτωση που οι συνθήκες χειροτερεύσουν, η χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας μέσω των αγορών θα γίνει ακόμα πιο δύσκολη. Σε αυτήν την περίπτωση, η προληπτική γραμμή θα είναι μονόδρομος, παρά τις όποιες επιθυμίες.

top
επικαιρότητα

ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η «Α» αποκαλύπτει την ομιλία του Προκόπη Παυλόπουλου αναφορικά με την υπεράσπιση των εθνικών μας δικαιών που ενόχλησε το καθεστώς Ερντογάν

● ΣΕΛ. 32-33

Η ΙΤΑΛΙΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΙΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι αντιευρωπαϊστές νίκησαν στις κάλπες και η γειτονική χώρα μπαίνει σε νέα εποχή, με τα παλαιά κόμματα αποδυναμωμένα

● ΣΕΛ. 48-49

Άρθρα - Αναλύσεις

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΜΠΟΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΙΧΑΛΑΕΛΗΣ

ΠΑΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΥΡΟΣ

ΜΑΚΗΣ ΤΖΙΦΡΑΣ

ΠΑΝΑΓΗΣ ΓΑΛΙΑΣΑΤΟΣ

Real news

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 215,
Τ.Κ. 151 24, ΜΑΡΟΥΣΙ ΑΘΗΝΑ.
Τ: 211 200 8300,
F: 211 200 8399.
U: www.real.gr,
E: news@realnews.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΜΠΟΤΗΣ,
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΛΕΜΗΣ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΚΟΥΡΗΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΕΣ:
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ,
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΓΑΝΗΣ,
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΖΙΩΤΗΣ
CREATIVE DIRECTOR:
ΒΙΚΥ ΝΙΚΙΔΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
REAL MEDIA A.E.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΥΡΙΟΧΟΣ

ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ:
Θ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ: Θ. ΚΟΤΤΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
IRIS AEBE
ΔΙΑΝΟΜΗ:
ΑΡΓΟΣ Α.Ε. 210 6690560